

Jaarverslag 2022

REKENKAMERCOMMISSIE GEMEENTE RHEDEN

februari 2023

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Samenstelling rekenkamercommissie	2
3. Rol van de rekenkamercommissie	2
4. Werkwijze	3
5. Onderzoeken in 2022	4
5.1. Toegang tot de Wmo en Jeugdhulp	4
5.2. Effectiviteit rekenkameronderzoeken	5
6. Financieel	5
7. Vooruitblik 2023	6
8. Tot slot	6

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de rekenkamercommissie van de gemeente Rheden. Op grond van de artikelen 810a lid 2 en 185 lid 3 van de Gemeentewet stelt de rekenkamercommissie elk jaar een verslag op van haar werkzaamheden van het voorgaande jaar.

In dit verslag wordt een beschrijving gegeven van de samenstelling van de rekenkamercommissie, haar rol en haar werkwijze. Voorts doet de commissie verslag van haar activiteiten in het afgelopen jaar, de onderzoeken die zijn uitgevoerd of zijn opgestart, het budget dat zij daarvoor heeft gekregen en de uitgaven die zijn gedaan.

2. Samenstelling rekenkamercommissie

De commissie bestaat uit vijf personen, waaronder een extern voorzitter en een extern lid en drie interne leden, die door de gemeenteraad worden benoemd uit de raadsleden en raadsvolgers. De interne leden worden door de gemeenteraad benoemd voor een periode gelijk aan de zittingsperiode. Voor de externe voorzitter en het externe lid geldt dat zij worden benoemd voor een periode van vier jaar.

De samenstelling van de rekenkamercommissie tot aan de gemeenteraadsverkiezing op 16 maart 2022 was als volgt:

De heer W. (William) van Deuren, externe voorzitter

Mevrouw S. (Silvi) Joosten, extern lid

De heer J.G. (Sjir) Hanssen, intern lid en plaatsvervangend voorzitter

Mevrouw L.M. (Linda) Nieuwenhoven, intern lid

De heer N. (Niels) Booij, intern lid

Op 31 mei 2022 heeft de gemeenteraad besloten om de heren Heesen, Kolkman en Verhoeven te benoemen tot leden van de rekenkamercommissie. Deze benoeming vond plaats op voordracht van de externe leden van de commissie, die voorafgaand hieraan gesprekken heeft gevoerd met potentiële kandidaten.

Aangezien de zittingstermijn van de huidige voorzitter, de heer Van Deursen, en het externe lid, mevrouw Joosten, afliep in november 2022 respectievelijk juni 2023 heeft de gemeenteraad op 29 november 2022 besloten om hen beiden te herbenoemen voor de periode totdat de raad de onafhankelijke rekenkamer heeft ingesteld, maar in ieder geval tot uiterlijk 1 januari 2024.

De huidige samenstelling van de rekenkamercommissie is daarom als volgt:

De heer W. (William) van Deuren, externe voorzitter

Mevrouw S. (Silvi) Joosten, extern lid

De heer W. (Willem) Heesen, intern lid

De heer J. (Jelte) Kolkman, intern lid

De heer J. (Jan) Verhoeven, intern lid

De rekenkamercommissie wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris, de heer J.P.M. (Sjaak) Leenders, tevens plv. griffier van de gemeenteraad.

Contact

De rekenkamercommissie is te bereiken via de ambtelijk secretaris, de heer J.P.M. (Sjaak) Leenders, telefoon 026 – 49 76 266 / 06 - 521 699 26 of per mail s.leenders@rheden.nl

3. De rol van de rekenkamercommissie

Elke gemeente is bij wet verplicht om een rekenkamer of rekenkamerfunctie te hebben. In de gemeente Rheden is gekozen voor een rekenkamercommissie, een combinatie van externe leden en raadsleden.

De commissie doet onafhankelijk onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid, rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid. De gemeenteraad gebruikt de onderzoeksresultaten van de commissie ter ondersteuning van zijn kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken. De commissie beoordeelt beleid (en beleidsuitvoering) en geeft aanbevelingen tot verbetering. Dit doet ze vanuit een onafhankelijke positie, zonder uiteraard de wensen van de raad uit het oog te verliezen. Voor de inwoners van de gemeente Rheden wil de rekenkamercommissie zichtbaar maken hoe publiek geld wordt besteed en wat er terecht komt van de beleidsvoornemens van de gemeente. Daarbij stelt ze het maatschappelijk resultaat van het gevoerde bestuur en beleid voorop. Het gaat hierbij niet alleen om de vraag of het bestuur doet wat het belooft. Maar vooral ook of het uitgevoerde beleid wel tot de beoogde resultaten leidt. In die zin houdt de commissie het bestuur een spiegel voor waarmee de raad zijn voordeel kan doen. En de inwoner moet in deze spiegel mee kunnen kijken.

4. Werkwijze

De werkwijze van de commissie is verankerd in de Verordening op de rekenkamercommissie. Daarnaast is er een onderzoeksprotocol dat de richtlijnen beschrijft die de rekenkamercommissie volgt bij de uitvoering van haar onderzoeken. Dit onderzoeksprotocol heeft tot doel de kwaliteit van de onderzoeken en een goed verloop ervan te waarborgen en inzicht te geven in de werkwijze van de commissie.

Het onderzoeksprotocol is te vinden op www.rheden/gemeenteraad/rekenkamercommissie. Sinds september 2022 vergadert de commissie eens per maand, volgens een vast vergaderschema. De vergaderingen van de commissie zijn niet openbaar. Van de vergaderingen wordt een beknopt verslag gemaakt in de vorm van een besluiten- en afsprakenlijst.

De commissie is onafhankelijk in de onderwerpkeuze en bepaalt zelf welk onderwerp zij onderzoekt. Hoewel het grootste deel van de onderwerpen door de leden van de commissie zelf wordt ingebracht staat de commissie open voor suggesties voor onderzoeken vanuit de raad (en fracties). Zo is de keuze voor een van de onderzoeken in 2022 gebaseerd op input die daarvoor (schriftelijk als gevolg van corona) is gegeven door de fracties.

Op donderdag 6 oktober 2022 heeft de rekenkamercommissie een bezoek gebracht aan de diverse fracties. Het doel van dat bezoek was om elkaar beter te leren kennen, informatie uit te wisselen en mogelijke onderzoeksonderwerpen op te halen. Fractie CU heeft ervoor gekozen om schriftelijk input te geven. Met de overige fracties heeft een mondeling gesprek plaatsgevonden. Tevens is uitvoering gegeven aan de afspraak om twee maal per jaar een gesprek te plannen tussen de (voorzitter van de) commissie met de burgemeester en de gemeentesecretaris. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden op 31 januari 2022 en 21 september 2022.

5. Onderzoeken in 2022

In 2022 heeft de rekenkamercommissie gewerkt aan 2 onderzoeken:

1. Toegang tot de Wmo en Jeugdhulp
2. Effectiviteit van rekenkamerrapporten

5.1. Toegang tot de Wmo en Jeugdhulp

De keuze voor een onderzoek naar de toegang tot Wmo en Jeugdzorg komt voort uit een inventarisatie van mogelijke onderzoeken onder de fracties van de gemeenteraad, waarbij dit onderwerp door meerdere fracties werd aangedragen.

Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in de effectiviteit en efficiëntie van de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp, hoe deze door hulpvragers wordt ervaren en in de kaderstellende en controlerende rol van de raad.

De centrale onderzoeksvraag was: *Heeft Rheden de toegang tot de Wmo en Jeugdhulp effectief en efficiënt georganiseerd vanuit het perspectief van gemeente en hulpvrager?*

Het onderzoek is uitgevoerd door de B&A-groep.

Uit het onderzoek is de commissie gebleken dat bij de gemeente Rheden weinig kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn op basis waarvan de efficiëntie en de effectiviteit van de toegang kan worden bepaald. Dit komt mede door het ontbreken van streefwaarden en een nulmeting. Tot eind 2020 was beperkt sprake van een efficiënte inrichting van de toegang tot de Wmo en de Jeugdhulp gezien de grote overschrijdingen van afhandeltermijnen bij de toegang. Sinds 2021 is de inrichting van de toegang fors aangepast, door naast de gemeente ook via Inluzio een groot deel van de eerste contacten en hulpvragen te laten oppakken. Daarmee is formatie toegevoegd bij een nagenoeg gelijkblijvend aantal maatwerktrajecten.

Naar aanleiding van het onderzoek heeft de rekenkamercommissie 3 conclusies getrokken die als volgt kunnen worden samengevat:

- 1 Informatie is zeer beperkt voorhanden waardoor de gemeente onvoldoende zicht heeft op de efficiëntie en effectiviteit van de toegang tot Wmo en Jeugdhulp.
- 2 Het ontbreekt aan een duidelijk doel waaraan de toegang van Wmo en Jeugdhulp een bijdrage moet leveren. Dit vertaalt zich in de uitvoering: betrokkenen handelen op basis van eigen inzicht.
- 3 Iedereen wordt geholpen, maar tijdigheid en kwaliteit van het toegangsproces is sterk voor kwaliteitsverbetering vatbaar.

Op basis van deze conclusies heeft de rekenkamercommissie 2 aanbevelingen gedaan aan zowel de gemeenteraad en het college als specifiek aan het college:

Raad en college:

- 1 Benoem de doelen waar de toegang aan moet bijdragen, stel bijpassende indicatoren en streefwaarden op en verantwoord hierop.
- 2 Het vastgestelde kader vertalen in opdrachten aan toegang Wmo en Jeugdhulp en toezien op de uitvoering van die opdrachten.

College:

Zorg voor een intern en extern leer- en verbeterproces ter doorontwikkeling en verbetering van de kwaliteit van de toegang.

Het onderzoeksrapport van de rekenkamercommissie is door het onderzoeksbureau en de externe leden van de rekenkamercommissie toegelicht in de voorbereidende vergadering van de gemeenteraad op 17 mei 2022.

5.2. Effectiviteit van rekenkamerrapporten

De rekenkamercommissie heeft in 2022 onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de aanbevelingen die zij in de afgelopen jaren heeft gedaan. Het doel van dit onderzoek was om vast te stellen in hoeverre de aanbevelingen uit de rekenkamerrapporten zijn opgevolgd en wat de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie én de huidige rekenkamercommissie Rheden hiervan kunnen leren. Dit onderzoek is in eigen beheer, door de externe leden van de commissie, uitgevoerd.

Het onderzoek betrof de navolgende rapportages:

- Toezicht en handhaving in het fysieke domein (2020)
- Programmabegroting (2020)
- Armoede en Minimabeleid (2017)
- Ruimte voor initiatieven (2017)
- Subsidiebeleid in de gemeente Rheden (2015)
- Effectiviteit eigen aanbevelingen Rekenkamercommissie Rheden (2015)

De centrale onderzoeksvraag was: *Hoe effectief zijn de gedane onderzoeken en de destijds geformuleerde aanbevelingen van de voormalige en huidige rekenkamercommissie Rheden in de periode 2015-2020 geweest en welke leerpunten zijn hieruit te trekken voor de huidige rekenkamercommissie, de ambtelijke organisatie, het college en de gemeenteraad?*

De centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen:

1. In welke mate zijn de aanbevelingen uit onderzoeken in de periode van 2015 t/m 2020 die zijn overgenomen door de gemeenteraad, opgevolgd door de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie?
2. In welke mate zijn de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport "EFFECTIVITEIT EIGEN AANBEVELINGEN" van september 2015 opgevolgd?
3. Hoe zijn de onderzoeken en de aanbevelingen ervaren?
4. Zijn er procedureafspraken ten aanzien van de aanbevelingen van de voormalige en huidige RKC en de uitvoering hiervan en hoe functioneren deze?
5. Wat kunnen gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie en de huidige RKC leren uit de beantwoording van voorgaande vragen?

Het onderzoek is inmiddels afgerond en de nota van bevindingen is in december voorgelegd aan de ambtelijke organisatie om te controleren of de geconstateerde feiten juist zijn (ambtelijk hoor en wederhoor). Het rapport met conclusies en aanbevelingen zal naar verwachting in maart 2023 ter bespreking aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

6. Financieel

Het budget van de commissie bedroeg in 2022 € 31.845.

Dit budget is bedoeld voor het doen van 1 tot 2 onderzoeken per jaar en presentiegeld van de externe voorzitter en het externe lid van de rekenkamercommissie.

De laatstgenoemde vergoedingen worden verstrekt voor de deelname aan vergaderingen. Voor de voorzitter bedroeg deze vergoeding in 2022 € 270,06 per vergadering. Voor het externe lid bedroeg deze vergoeding € 225,05. Daarnaast ontvangen de leden een reiskostenvergoeding ad € 0,29 per km.

Voor zover onderzoek in eigen beheer wordt uitgevoerd, zoals dat het geval was bij het onderzoek 'Effectiviteit van rekenkamerrapporten', of voor andere werkzaamheden die zij verrichten, ontvangen de externe voorzitter en het externe lid hiervoor een vergoeding van € 90,02 per uur. Voor dit uurtarief is uitgegaan van het normbedrag dat hiervoor is bepaald in het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden.

In 2022 is de rekenkamercommissie 14 keer bijeen geweest.

De kosten voor 2022 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- presentiegeld voorzitter en extern lid	€ 6.707,57
- Reiskosten voorzitter en extern lid	€ 263,91
- Overige werkzaamheden voorzitter en extern lid	€ 3.285,73
- Kosten voor onderzoek	€ 25.483,42
- Overige kosten	€ <u>103,23</u>
Totaal	€ 35.843,86 =====

Het voorgaande betekent dat het budget van de rekenkamercommissie in 2022 met € 3.998,86 is overschreden.

7. Vooruitblik

De rekenkamercommissie rondt in het eerste kwartaal van 2023 het onderzoek 'Effectiviteit rekenkameronderzoeken' af. Dit zal naar verwachting in maart aan de raad worden toegezonden. Voorts beraadt de commissie zich over een nieuw onderzoek waarover zij de raad binnenkort zal informeren.

Voorts is op 1 januari 2023 de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Deze wet verplicht de gemeenteraad om uiterlijk voor 1 januari 2024 een onafhankelijke rekenkamer in te richten, met een volledig externe invulling. Tot die tijd geldt er een overgangperiode. De nieuwe wet heeft tot gevolg dat de huidige rekenkamercommissie van Rheden, bestaande uit externe leden en raadsleden, in de nieuwe situatie niet meer is toegestaan.

Daarnaast wordt ook de bevoegdheid van een decentrale rekenkamer uitgebreid. Zo kan straks onderzoek worden ingesteld naar de contracten met privaatrechtelijke rechtspersonen waarmee bijvoorbeeld zorg of maatschappelijke ondersteuning in het sociale domein wordt ingekocht. Ook de mogelijkheden om onderzoek te doen naar subsidies, garanties en leningen worden verruimd. Ten slotte krijgt de decentrale rekenkamer meer mogelijkheden om onderzoek te doen naar privaatrechtelijke rechtspersonen waarin verschillende overheidsorganen samenwerken.

Hoe de rekenkamer er op 1 januari 2024 uit zal gaan zien is een zaak van de gemeenteraad. Om een goed besluit te kunnen nemen voor de inrichting van de deze onafhankelijke rekenkamer heeft de gemeenteraad de rekenkamercommissie verzocht om een aantal scenario's uit te werken naar de verschillende verschijningsvormen die op grond van de wet mogelijk zijn. Deze zullen in de loop van 2023 met de gemeenteraad worden besproken.

8. Tot slot

De rekenkamercommissie bedankt de raadsleden, raadsvolgers, collegeleden en ambtelijke organisatie voor de positieve wijze waarop zij in het afgelopen jaar meewerkten aan haar onderzoeken.

Uiteraard zal de rekenkamercommissie haar best doen om ook in dit laatste jaar van de commissie in deze samenstelling een constructieve bijdrage te blijven leveren aan de versterking van de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken van de gemeenteraad.